

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1618. usque ad annum 1620

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1777

VD18 90118847

§. 20. Iterata Correspondentium responso ad Bavarix Ducis literas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67326](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67326)

„confiderent, & quam eventus belli, for- Sæc. XVII.
 „tuna item & occasiones omnes dubiæ A. C. 1619.
 „sint, diligenter secum cogitent, nec
 „igne in vicinis regionibus fatis jam
 „ardente, incendium ipsi majus faciant,
 „& universalem in Imperio commotio-
 „nem ad suam æque atque Catholico-
 „rum perniciem excitent, sed id po-
 „tius agant, ut ignis in ipsis cineribus
 „statim supprimatur, incendium extin-
 „quatur, & Salus, dignitasque Imperii
 „promoveatur. Cum enim pars altera
 „alteri nihil concedat, & Catholici
 „Turcicum vel aliquod aliud externum
 „jugum æque atque Correspondentes
 „aversentur, eoque animo sint, ut li-
 „bertatem religionemque suam itidem
 „cum vitæ & fortunarum omnium ja-
 „ctura defendere cupiant, & eo casu
 „expeditiones majores facere intermis-
 „suri non sint, quid existere inde in
 „Imperio possit, æstimare omnes nullo
 „negotio poterunt.

§. XX.

*Iterata Correspondentium responsio
ad Bavaricæ Ducis literas.*

Acceptis Maximiliani Ducis literis Pro- Merc. Gal-
 testantes Principes datis denuo li- iob. t. 13. l. 1.
 teris eundem non obscure fugillabant,
 quod inconsultis etiam aliis Statibus
 Catho-

Sæc. XVII. Catholicis statim respondere voluerit,
A. C. 1619. atque existimarit, caussarum plus satis

Catholicos ad faciendas expeditiones istas bellicas habuisse, eosque gravamina habere, quæ contra Protestantæ prætere tendere possint, insuper gravamina Protestantium pro certis & tractationem nullam admittentibus nequaquam haberi posse, sed ad Cæsaris, totiusque Imperii cognitionem pertinere, asseruerit.

Dein pro more omnium, qui abjecto legitimi sui Principis obsequio seditiones parant, se duntaxat pro conservandis suis Imperii legibus, tollendisque, quæ nondum sublatae fuissent, oppressionibus arma sumpsisse, proindamna, si quæ exin illata fuissent, illis qui *intempestivas expeditiones fecerunt, & Protestantæ ad eas coegerunt*, imputanda esse rescripserunt. Ast ad frivolas hæc excusationes Maximilianus hæc reposuit: „Si meas aliorumque quorundam „expeditiones intelligatis, eas constitutionibus Imperii contrarias esse, „haud video; nulli enim Statui eas, „urgente necessitate, facere prohibitum, sed certo modo permissum est, „ab unitis etiam in aliquibus territoriis non solum factæ, sed & aliis permissæ fuerunt, & damni ab expeditionibus istis nihil illatum est, unitis, „quod

„quod ego quidem scio, quin imo de Sæc. XVII.
 „non lædendo cautum semper, & ubi A. C. 1619.
 „que a præfectis meis fuit. Propositio
 „Legatorum, de armis quamprimum
 „deponendis, expeditionibus ulteri-
 „bus intermittendis, gravaminibus, in
 „quibus tractationem admittere Ordi-
 „nes non possint, abrogandis, deque
 „istis omnibus cavendo, & cautione
 „non verbali, sed reali præstanda, de
 „reliquis tractatione componendis, re-
 „sponso super his omnibus a Catholicis
 „intra duos menses comparando, cum
 „adjunctis, tum de contraria expedi-
 „tione, & gravaminum, quæ tolerare
 „diutius non possint violenta excussio-
 „ne, tum de culpæ totius in Catholi-
 „cos rejectione, insolita mihi, & præ-
 „ter expectationem omnem accidit,
 „quod gravamina ista, quæ tractatio-
 „nem nullam admittere dictitant, sta-
 „tim abrogari, & cautionem, de ac-
 „quirendo super abrogatione ista intra
 „duos menses responso, præstari debe-
 „re putarim, eo ipso enim peteretur a
 „me, quod in mea potestate non est,
 „quodque ne facerem, utpote summo
 „conjunctum periculo visum mihi est.
 „Cum vero jam ex Replica animadver-
 „tam, mentem eam Legatorum non
 „esse, nulli item Statui modum legem-
 „que ponere Legatos velle, sed id tan-
 „tum

Sæc. XVII. „tum agere, ut extrema vitentur, &
 A. C. 1619. „responsum a Catholicis intra duos
 „menses procuretur, facile ipsis jam
 „acquiesco. Reliquorum etiam Evan-
 „gelicorum Statuum nullo alio, quam
 „præmemorato fine mentionem feci.
 „Quod particularia quædam alia adre-
 „ferendum solummodo acceptare se
 „velle Legati dicant, ita accipio, ut
 „nonnisi ad pacem directuros relationem
 „suam sperem, quemadmodum ego
 „quoque turbatis hisce temporibus, quæ
 „ad salutem Imperii promovendam pa-
 „cemque & concordiam undique con-
 „servandam facere possint, pro virili
 „promoturus sum. Quod ad admoni-
 „tiones reliquas attinet, ego quidem
 „nihil unquam aliud, quam pacem spe-
 „cavi, & ipso statim barbarum Bohe-
 „micarum initio, auctor pacis, &
 „compositionis, monstrata simul, qua
 „fieri ea posset ratione, fui, existimo
 „etiam, quod si admissa consilia mea
 „fuissent, extrema ista evitari quam
 „optime potuissent. Cum vero spre-
 „tis consiliis meis processus adhibitus alius
 „fuerit, de aliis forsitan quorundam
 „intentionibus suspicari quamprimum
 „tum cæpi. Quæ autem illæ fuerint,
 „& unde extiterint, ignoro, nec cui-
 „quam in specie imputo, ejusmodi ali-
 „quid posse, aut velle. Compositio-
 „nem

„nem turbarum istarum factam in tem- Sæc. XVII.
 „pore exoptabam, promovere autem Sæc. 1619.
 „non potui. De peregrinorum Princi-
 „pum admiscere sese turbis istis volen-
 „tium conatibus, cognitum nihil ha-
 „beo, nisi forte præstitum Cæsari ab
 „Hispaniæ Rege, tanquam agnato ejus
 „proximo auxilium intelligant; spero
 „autem, qui rem sincere judicant in
 „malam partem id non accepturos, cum
 „contra Bethlemus etiam Transylvaniæ
 „Princeps accepta a porta Turcica, a
 „qua totus dependet, licentia, crude-
 „lissimum in Hungariam & loca porro
 „alia, cum magno non Catholicorum
 „tantum sed aliorum etiam Augustanæ
 „Confessionis addictorum Electorum,
 „Principum, & Statuum luctu & mœ-
 „rore impetum fecerit, Triumphum ea
 „de re canentibus aliis, & peculiari
 „libello, cui titulus est: *Regni Hunga-*
 „*riæ occupatio*, quotidianos ejus pro-
 „gressus, cum tripudio & plausu maxi-
 „mo describentibus, quod obiter hic
 „non alio fine, quam ut remedium ma-
 „lo huic adhibendum aliquod moneam,
 „commemoratum velim. De dissolu-
 „tione harmoniæ Imperialis, & con-
 „stitutionum cujusque territorii labe-
 „factatione, quomodo ea per majorum
 „collectionem facta sit, nescio, ita ta-
 „men cum aliis statuo, quod si harmo-
 „nia

Sæc. XVII. „nia Imperii, qualis olim fuit, adhuc
 A. C. 1619. „esset, tunc etiam vos eadem, quam
 „Majores vestri habuerunt, pace frui
 „possetis. Novum quidem non est,
 „quod etiam in negotio religionis respe-
 „ctus ad *Majora* suffragia factus sit, re-
 „pugnantibus exclusis, sed id hujus
 „loci non est. Quæ de affecuratione
 „sententia mea sit, alio loco demon-
 „straturus sum. Quod de remediis ad
 „gravaminum abrogationem magna
 „celeritate adhibendis dictum, eodem
 „sensu quo antea accepi: Cum vero
 „ea mens vestra non sit, litem vobis
 „movere amplius nolo. Quod de mo-
 „lestiis aliis querelas afferatis, aliter
 „quidem edoctus nunquam fui, quam
 „quod processus, qui jam in usu est,
 „a multis sæculis in aula Cæsarea, &
 „in Camera Imperiali a prima ejus fun-
 „datione servatus fuerit, scire autem
 „libenter vellem, quodnam æquilibrium,
 „& qualis justitia futura sit, si æqualis
 „in judiciis religionis utriusque perso-
 „narum numerus constituatur, & inter
 „eos consensus circa controversiam re-
 „ligionis fieri non possit. Nisi enim
 „impedimenta alia in judiciis tollantur,
 „nil nisi justitiæ subversionem, & pau-
 „peris oppressionem, existente nimirum
 „a multitudine ista personarum ingenti
 „confusione, sequi & expectari posse,
 „com-

„compertum est. Prætensa igitur gra- Sæc. XVII.
 „vamina ista probe consideranda, & A. C. 1619.
 „expendeda sunt. De bonis appre-
 „hensis ab Augustanæ Confessionis Sta-
 „tibus in pace Religionis jam dudum
 „Transactio facta est, nec litem de il-
 „lis moveri amplius posse existimo,
 „dummodo ea ad præscriptum ibi mo-
 „dum collocentur, nec vel ad propha-
 „nos usus transferantur, vel prorsus
 „alienentur & vendantur. De illis quæ
 „in Catholicorum potestate remanse-
 „runt mensæ nempe Domini applicatis,
 „& spiritualibus usibus destinatis bonis,
 „notum est, quod ad seculares usus non
 „transferantur. An vero ab illis ad
 „reliqua illa argumentari liceat, quæ-
 „stio est. Quod ad Donawerdam atti-
 „net, priorem meam responsionem re-
 „peto, de contributionibus civitatum
 „Imperialium non disputo, hoc tantum
 „significare vellem, quod si cum cau-
 „sam civitatis istius suscipere velitis,
 „remedium ipsi, dummodo sumptuum
 „refusionem faciatis, afferre quam opti-
 „me possitis. De Suscepta compositio-
 „ne, quanam ex Catholicis, & qua ra-
 „tione in eam consenserint, mentem
 „tamen postea mutarint, cognitum ni-
 „hil habeo: Quod ad scripta commi-
 „natoria eorumque auctores attinet, ad
 „ea, quæ in priori responsione, & su-
 „pra

Sæc. XVII. „pra etiam de Bethlemica Hungariæ
 A. C. 1619. „occupatione dicta sunt, me refero.
 „De comminationibus, quæ in proto-
 „collis Imperialibus reperiuntur, de-
 „que classico, & illud secutis conatibus
 „nihil scio: Catholicos vero a primo
 „factæ pacis religionis tempore, de e-
 „dictis ejusmodi scriptis comminato-
 „riis, ut & de votis cruenta capita con-
 „cernentibus anno millesimo sexcente-
 „simo septimo in Consilio Principum,
 „comitiis publice factis, conquestos non
 „semel fuisse probe cognitum habeo.
 „De facta Ecclesiarum, earumque bo-
 „norum distributione, quod vos cogni-
 „tum nihil habeatis, gratum habeo, &
 „melius etiam de vobis speraveram,
 „tametsi non ab infimæ fortis personis
 „hæc distributio facta fuerit. Ecclesiæ
 „Herbipolensi compensationem quidem
 „aliquam factam audio, sed periculum
 „tamen esse, ne simile quid porro e-
 „tiam aliis accidat. Responsio ista ad
 „illata Catholicis expeditionum varia-
 „rum occasione damna, quod nimirum
 „a ditionibus Unitorum itidem milites
 „non abstinuerint, sufficiens non est,
 „neque enim illis, ad quos expeditio-
 „nes istæ nihil attinent, satisfieri hac
 „ratione potest, cum transitus isti tam
 „internorum quam externorum militum
 „ex Constitutionibus Imperii, sine ali-
 „cujus

„cujus læsione & damno fieri debere. Sæc. XVII.
 „certum fit, & Catholici quidem præ- A. C. 1619.
 „fenti pecunia omnia redemerunt, &
 „damno nemini fuere. Constanter au-
 „tem affirmant, quod causas ad paran-
 „dam defensionem gravissimas habue-
 „rint, inviti eam susceperint, & ab ea
 „liberari quam primum cupiant. De
 „Hispanorum numero disputare non
 „volo. Illud certum esse scio, militum
 „a parte Bohemorum numerum majo-
 „rem semper fuisse, ut expeditiones
 „majores factas & damni etiam inde
 „plus datum fuisse, dubitari non possit.
 „Anglos & Scotos transitus peculiare
 „fecisse, mihi non constat, permistos
 „autem aliis fuisse, certum est, nescio
 „tamen, an proprio motu, an vero alio-
 „rum jussu id bellum secuti fuerint,
 „nec legem etiam unitis, quomodo
 „contra excursions, seditiones, dire-
 „ptiones, & impetus militum alios
 „tueri se, suosque debeant, præscri-
 „bere, multo minus etiam quomodo
 „facta ista a Bethlema hostilis irruptio
 „excusari debeat, monstrare rationem
 „volo. Factam autem initio promif-
 „sionem meam repeto, & ad omnia
 „humanitatis officia Superioribus præ-
 „stantanda paratum me futurum semper
 „polliceor.